

**Дискусійна панель: «STREAM-освіта як забезпечити активну пізнавальну діяльність дошкільників»
(для педагогів закладу дошкільної освіти)**

Мета: Презентувати STREAM-освіту як інтегрований підхід до освітнього процесу, продовжувати знайомити з альтернативною програмою формування культури інженерного мислення К Крутій «STREAM - освіта, або Стежинки у Всесвіт» в дошкільному закладі. Впровадження елементів STREAM-ОСВІТИ в організацію освітнього процесу, допомогти педагогам оволодіти новими ефективними формами і методами роботи з дошкільниками, створити умови для розвитку творчості педагогів, підвищити їхню професійну майстерність та компетентність в напрямку STREAM.

Дидактичний матеріал:

Демонстраційний: мультимедійний проектор, картки для презентації.

Роздатковий: картки, схеми, олівці для ділових ігор та освітніх ситуацій з педагогами.

Форма проведення: дискусійна панель

Категорія учасників: педагоги дошкільних груп

Хід заходу:

Дорого дня шановні педагоги. Я вас запрошую до дискусії, питання якої «STREAM-освіта як забезпечити активну пізнавальну діяльність дошкільників». У кожного з Вас є очікування від сьогоднішнього заходу, поміркуйте та продумайте, що Ви очікуєте? Ось перед вами порожня скриня. У мене вона асоціюється з надбаннями людини, з накопиченням і збереженням чогось цінного. Якщо ваші очікування справдяться, то наша скриня доверху наповниться новими знаннями та вміннями, які ви зможете забрати з собою. Запишіть свої очікування на кольорових стікерах за таким принципом: «знаю» (які складові STREAM-освіти мені відомі) — наклеюємо всередину скрині;— «хочу дізнатися» — біля скрині; «враження» — заповнимо наприкінці заходу. Що для Вас було б цікаво? Що хотіли б дізнатись? Напишіть свої сподівання на стікерах, а в кінці заходу ми перевіримо чи справдилися Ваші сподівання.

STREAM-освіта — новий інтеграційний підхід до розвитку, виховання й навчання дітей. Цей напрям освіти інтегрує в собі завдання з формування в дітей загальних наукових уявлень про світ; ознайомлення їх з інформаційно-комунікаційними технологіями; розвиток умінь експериментувати, конструювати; навчання дітей основ опрацювання змісту тексту, грамоти, математики, а також різних видів мистецтва.

Сучасні дошкільнята – відкриті, розкуті, комунікабельні. Старі іграшки та ігри не викликають у них особливого інтересу. Треба надати малюку можливість випробувати себе в різних галузях: побути співаком, актором, балериною, музикантом, науковцем, винахідником. При цьому варто уважно стежити за тим, що дитині найбільше подобається, що виходить краще, чим вона може займатися самостійно, і не примушувати до того, до чого в неї немає охоти. Як створити умови не лише для формування ігрових умінь, а й для розвитку творчих здібностей, винахідливості, уяви, індивідуальності, фантазії? Відповіді на ці запитання дають напрями STREAM-освіти:

інтеграція таких дисциплін, як природничі науки, технологія, читання + письмо, інжиніринг, мистецтво, математика - в єдину систему навчання та розвитку, результатом якого є практичне використання дітьми здобутих знань.

Ви вже знайомі з поняттям STREAM-освіта, тому наступне завдання «Інформаційна хвилинка» - абрєвіатура слова STREAM.

• **Панельна дискусія (Акронім - абрєвіатура, що складається з початкових літер або звуків слів твірного словосполучення)**

(з допомогою карток)

(перевіряємо на слайді)

STREAM = Science + Technology + Reading+wRiting + Engineering + Arts + Mathematics (природничі науки, технологія, читання + письмо, інжиніринг, мистецтво, математика).

Мені подобається слоган «**STEM-освіти**»: **Не дізнаєшся - не спробуєш, не спробуєш - не дізнаєшся!**

Цей слоган може стати і слоганом нашої педагогічної майстерні.

Успіх запровадження будь якої інновації і STREAM-ОСВІТИ дошкільників залежить від багатьох чинників. Це і наявність Програм та методичного забезпечення, це і створення відповідного освітнього середовища, це і забезпеченість технічними засобами, а головне - **обізнаність і готовність самих педагогів до впровадження.**

STREAM-освіта націлена на розвиток дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Але жодна програма, жодна інноваційна технологія **НЕ ЗАПРАЦЮЄ САМОСТІЙНО!!!**

І саме педагоги – це ключ до будь якої реформи чи нововведення, в нашому випадку – до запровадження альтернативної програми.

Ми достатньо обговорювали з вами значення STREAM-освіти для розвитку дітей на попередній консультації.

Отже:

Мозковий штурм (з м'ячем):

Спробуємо поміркувати і висловити припущення, що на вашу думку є (що вана розвиває, що стимулює, на що впливає?):

✓ STREAM-освіта - для дошкільників?

✓ STREAM-освіта для вихователів (педагогів)?

STREAM – освіта ДЛЯ ДІТЕЙ

Стимулює пізнавальну активність

Розвиває творчу особистість

Розвиває фантазію
 Розвиває впевненість у власних силах
 Розвиває уявлення про причинно-наслідкові зв'язки у довкіллі
 Розвиває вміння помічати та розв'язувати протиріччя
 Розвиває уміння ставити питання і знаходити на них відповідь
 Спонукає висувати припущення, гіпотези
 Шляхом експериментування перевіряти свої припущення
 Надає можливість створювати власні конструкції
 Спонукає працювати в команді
 Розвиває комунікативні навички
 Розвиває вміння бачити зв'язки між науками
 Розвиває базові потенційні компетенції

STREAM – освіта ДЛЯ ПЕДАГОГІВ

Новий щабель професійного зростання

Можливість стати сучасним (крутим) вихователем

Створює простір гнучкого проектування освітнього процесу під дитячі інтереси

Можливість оволодіти сучасними методами, прийомами і формами роботи з дітьми

Стати партнером дитині

Налаштовує на діяльнішу модель взаємодії з дітьми

ГОЛОВНА МЕТА:

Допомогти дитині досягнути закономірності та взаємозв'язки довкілля; сформувати цілісний світогляд, який допоможе їй не тільки використовувати знання для задоволення власних потреб, а й свідомо берегти природу; діяти безпечно для себе та інших; сформувати основи культури інженерного мислення

У педагогів мають бути МОТИВ, БАЖАННЯ та ЗНАННЯ І ВМІННЯ!

До книг додаються е-матеріали, які можна завантажити з сайту видавництва ЛПІС безкоштовно, містять цікаві інтерактивні пізнавальні презентації для роботи малятами.

Отже, щоб Вам краще розібратися в напрямках, символах і акронімах STREAM-освіти, можна виконати **ігрове завдання «Що таке STREAM?»**

Запрошуються бажуючі. Група учасників поділяється на дві-три команди. Кожна команда отримує комплект карток (картки з літерами назви напрямку освіти «STREAM»), символічні сюжетні зображення кожного

напряму, картки з поясненням до кожного акроніму). Кожній команді треба уважно роздивитися картки і виконати завдання: викласти ланцюг:

1. З перших літер скласти назву сучасного напряму освіти (STREAM)
2. Знайти назву-пояснення кожному компоненту
3. Знайти символічне зображення названого компоненту
4. Знайти коротке змістове пояснення кожного компоненту

	<p>Science Природничі науки</p>		<p>Знання закономірностей природи; (наука про Всесвіт, про Землю, про живу природу, про основні явища в живій природі, про склад і структуру матерії, про будову і перетворення речовин, про людське тіло та його хвороби)</p>
	<p>Technology Технологія</p>		<p>Майстерність в використанні техніки; формування уявлень про предметно-перетворювальну діяльність людини; шляхи отримання, зберігання інформації, ознайомлення з ІКТ-технологіями, гаджетами, експериментування</p>
	<p>Reading + Writing Читання + Письмо</p>		<p>Вміння вести діалог + розуміння тексту; уміння працювати з інформацією: аналізувати, систематизувати, класифікувати, робити висновки, курс навчання грамоти, підготовка руки до письма</p>

	Engineering Інжинірінг		Ознайомлен ня з сучасною технікою, проектування, наочне модельовання, конструювання
	Arts Мистецтво		Створення емоційного образу об'єкта за допомогою живопису, музики, літератури, театру, танцю
	Mathematics Математика		Розвиток мислення + вміння доводити свою думку, кількісні відношення, просторові форми, логіка

Розподіл напрямів роботи за альтернативною програмою

- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ПРИРОДНИЧІ НАУКИ”**, або Подорож Всесвітом
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ТЕХНОЛОГІЇ”**, або Таємничі перетворення
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ЧИТАННЯ І ПИСЬМО”**, або Мандрівка до Країни Слів
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ІНЖИНІРИНГ”**, або Маленькі винахідники
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“МИСТЕЦТВО”**, або Таємниці Дивосвіту
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“МАТЕМАТИКА. ЛОГІКА”**, або Пізнаємо красу чисел і геометричних фігур

Отже ми згадали, що зміст STREAM-освіти дошкільників містить шість компонентів або шість напрямів.

- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ПРИРОДНИЧІ НАУКИ”**, або Подорож Всесвітом
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ТЕХНОЛОГІЇ”**, або Таємничі перетворення
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ЧИТАННЯ І ПИСЬМО”**, або Мандрівка до Країни Слів
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“ІНЖИНІРИНГ”**, або Маленькі винахідники
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“МИСТЕЦТВО”**, або Таємниці Дивосвіту
- ОСВІТНІЙ НАПРЯМ **“МАТЕМАТИКА. ЛОГІКА”**, або Пізнаємо красу чисел і геометричних фігур

Чи реально всі компоненти реалізувати на одному інтегрованому занятті, або в освітній ситуації?

Підкреслюю, що провідним принципом STREAM-освіти дітей дошкільного віку визначено принцип міжпредметної інтеграції. Інтегрований підхід в цьому випадку (STREAM-освіти дошкільників) – головний стрижень здійснення ідей взаємозв'язку і взаємодії. Хочу наголосити, що крім інтегрованих занять, автори Програми серед видів дитячої діяльності за альтернативною програмою віддають перевагу освітнім ситуаціям. Ось у мене для Вас є освітня ситуація з якого напрямку вгадаєте.

Дид.гра «Знайди відбитки». Мені подарували подарунок, не можу зрозуміти що з ним робити. Спробуємо виконати разом? (достаю пакунок)

Освітня ситуація – це ситуація освітнього напруження, що виникає спонтанно або спеціально організована вихователем і потребує вирішення у спільній діяльності всіх її учасників. Її мета – створення разом з дітьми певного освітнього результату (ідей, проблем, версій, схем, дослідів, дискурсу) в ході спеціально **організованої діяльності**.

Тривалість освітньої ситуації від кількох хвилин до трьох і більше днів.

Освітні ситуації не завжди потребують залучення до пізнавальної чи іншої діяльності всієї групи вихованців. Здебільшого вони орієнтовані на невелику підгрупу дітей, які проявили інтерес до конкретного виду діяльності або запропонованого проекту. Кількість освітніх ситуацій, їх змістове наповнення залежать від вікових та психофізіологічних особливостей дітей. Тривалість освітньої ситуації — від кількох хвилин до трьох і більше днів. Можливий також ланцюжок взаємопов'язаних ситуацій під час повсякденної діяльності дошкільнят, системи занять або окремого заняття.

Наголошуємо: освітні дослідницько-пошукові ситуації в жодному разі не заперечують, і тим більше не підмінюють, дослідницькопошукову діяльність дошкільнят. Ідеться про ситуацію, яка триває певний (короткий) проміжок часу і є підґрунтям, іноді мотиваційним поштовхом до майбутньої діяльності.

Отже, як побудувати заняття (освітню ситуацію) за компонентами STREAM –освіти дошкільників?

Використовуючи таку картку –схему, вихователям можна запропонувати декілька варіантів (підходів) побудови заняття чи освітньої ситуації за компонентами STREAM –освіти.

Спробуємо розділитися на шість міні-команд. Використаємо такий прийом, як асоціація: за кольором карток (синьої, зеленої, червоної жовтої, оранжевої)

Кожна підгрупа асоціативно за кольором може собі вибрати напрям STREAM-освіти дошкільників,

наприклад:

Зелена картка - Освітній напрям “ПРИРОДНИЧІ НАУКИ”, або Подорож Всесвітом;

жовта картка - Освітній напрям “ТЕХНОЛОГІЇ”, або Таємниці перетворення;

червона картка - Освітній напрям “ЧИТАННЯ І ПИСЬМО”, або Мандрівка до Країни Слів;

синя картка - Освітній напрям “ІНЖИНІРИНГ”, або Маленькі винахідники;

зелена картка - Освітній напрям “МИСТЕЦТВО”, або Таємниці Дивосвіту;

оранжева картка - Освітній напрям “МАТЕМАТИКА. ЛОГІКА”, або Пізнаємо красу чисел і геометричних фігур.

На допомогу учасникам, роздаються картки, де прописано наступне:

<p>До природничих наук відносимо: астрономію (науку про Всесвіт), фізику (науку про склад і структуру матерії, а також про основні явища в неживій природі), хімію (науку про будову й перетворення речовин), біологію (науку про живу природу), науки про Землю (географію, геофізику й геологію), медицину (науку про людське тіло та його хвороби).</p>	<p>До технологій відносимо: формування уявлення про предметно-перетворювальну діяльність людини, світ професій, шляхи отримання, зберігання інформації та способи її обробки; здатності до формулювання творчих задумів, усвідомленого дотримання безпечних прийомів роботи та користування інструментами і матеріалами; розвиток пізнавальної, художньої і технічної обдарованості, технічного мислення в процесі творчої діяльності, навичок ручних технік обробки матеріалів (папір, дерево, глина тощо); ознайомлення з</p>
---	--

	інформаційно-комунікаційними технологіями, гаджетами; експериментування.
Читання і письмо: акцент на розумінні дітьми змісту тексту, пропедевтичний (вступний) курс навчання грамоти, розвиток моторики, підготовка руки до письма.	Інжиніринг: проектування, наочне моделювання, конструювання.
Мистецтво: просторові мистецтва (архітектура, скульптура, живопис, графіка, художня фотографія, декоративно-ужиткове мистецтво та дизайн); часові мистецтва (музика, література); просторово-часові (кіномистецтво, театр, танець).	Математика: кількісні відношення та просторові форми, логіка. Математика, мистецтво винахідництва також є важливою складовою STREAM-освіти. Зазвичай математику вважають сухою, точною, складною наукою. Проте і в ній є своя гармонія та краса.

Учасникам пропонується роздивитись таку, річ як «ОЛІВЕЦЬ» і кожній підгрупі за своїм напрямом підібрати зміст освітньої роботи за темою, визначити форми роботи та подумати над тим, для якого віку дітей буде адресована така робота. Дозволяється користуватися смартфонами.

Тривалість роботи в підгрупах: 5-7 хв. Освітня ситуація має назву «Олівці-малювці: оживають вони в моїй руці».

(Надалі кожна підгрупа озвучила свої цікаві ідеї та знахідки, вибудувала цілісну картину освітньої ситуації).

У підсумку учасники спільно зробили наступні висновки: щоб розкрити тему з усіх сторін, потрібна додаткова інформація, інтернет-джерела, методична та довідникова література; абсолютно реально на прикладі, здавалось би такої «вузької» теми, як «Олівець» розгорнути змістовну і цікаву освітню ситуацію для будь якого віку дітей, що може тривати не один день! Методи і прийоми, які дозволять забезпечити мотивацію дітей :

1. Бесіда.
2. Дискусія
3. Ігрові методи і прийоми.
4. Наочні демонстраційні та роздаткові матеріали: схеми, малюнки;
5. Прийоми «авансування», «створення ситуації успіху»: відстаючих дітей знайомити з новим матеріалом раніше, ніж дітей з високим рівнем розвитку (це підвищує активність дітей на загальному занятті і сприяє засвоєнню матеріалу та зростанню почуття впевненості в собі).
6. Стимулювання.
7. Метод долання перешкод.

8. Проблемне спілкування (використання вправ розвивального характеру,

знаходження самостійних шляхів вирішення);

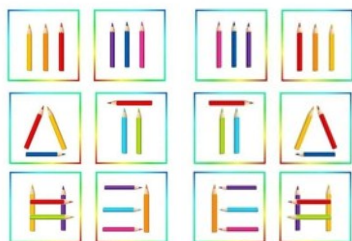
9. Метод схвалення та похвали.

10. ІКТ.

Так і з дітьми, досліджуваний об'єкт або явище діти розглядають не відокремлено, а в комплексі з іншими предметами, явищами, подіями.

Як ви гадаєте конструкції можна виготовляти використовуючи олівці?

Пропоную переконатись! Гра «Повтори» (педагоги з олівців створюють композиції) До якого напрямку ви віднесли б таке завдання? (інжиніринг)

ПЕРЕВАГИ STREAM-ОСВІТИ:

- НАВЧАННЯ ЗА ТЕМАМИ, А НЕ ЗА ПРЕДМЕТАМИ: ДИТИНА ВІДЧИТАЄ СВ'ЯЗОК МІЖ НАУКАМИ.
- ВИКОРИСТАННЯ ЗНАЙОМИХ У ПОВСЯДЕННОМУ ЖИТТІ.
- РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА УМІНЬ ВИРІШУВАТИ ПРОБЛЕМИ.
- НАДАННЯ ВПЕВНЕНOSTI У ВЛАСНИХ СИЛАХ.
- КОМУНІКАЦІЯ ТА КОМАНДНА РОБОТА.
- РОЗВИТОК ІНТЕРЕСУ ДО ТЕХНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.
- КРЕАТИВНІ ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЄКТІВ.
- ПІДГОТОВКА ДИТИНИ ДО ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У ЖИТТІ.

Отже комплексність реалізації міжпредметної інтеграції змісту програми передбачає розвивальні акценти, які запропоновані авторами у вигляді шаблів міжпредметної інтеграції: «БАЧУ», «ЧУЮ», «ВІДЧУВАЮ», «ГРАЮ», «ТВОРЮ»

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ПРОГРАМИ «STREAM-освіта, або Стежинки у Всесвіті»

Види дитячої діяльності за програмою:

- ігрова;
- комунікативна;
- пізнавально-дослідницька;
- конструювання з різного матеріалу;
- сприйняття художньої літератури та фольклору;
- образотворча;
- музична;
- рухові форми активності дитини.

Розвивальні акценти – підкреслення (надання переваг) певного положення, явища, події тощо, яке сприяє процесу руху від нижчого до вищого ступеня, у результаті чого відбувається зміна якості предмета, явища, діяльності, переходу до новішого, прогресивнішого.

Увесь освітній процес базується на організації розвивальної взаємодії дорослого і дитини в тих видах діяльності, які визначаються провідними для певного вікового періоду:

- ✓ Ігрова включаючи сюжетно-рольову гру, гру з правилами та інші види гри;
- ✓ Комунікативна (спілкування і взаємодія з дорослими та однолітками);
- ✓ Пізнавально-дослідницька (дослідження об'єктів довкілля та експериментування з ними);

- ✓ Конструювання з різного матеріалу, включаючи конструктори, модулі, папір, природний та інші матеріали;
- ✓ Сприйняття художньої літератури і фольклору;
- ✓ Образотворча (малювання, ліплення, аплікація);
- ✓ Музична (сприйняття та розуміння сенсу музичних творів, співів, музично-ритмічних рухи, ігри на дитячих музичних інструментах);

Змінюються часи, діти, а отже має змінюватися й освітній процес. Так, у фокусі уваги педагогів — нові форми організації роботи з дошкільнятами, серед яких і освітні ситуації. Водночас не слід забувати про здобутки попередніх років.

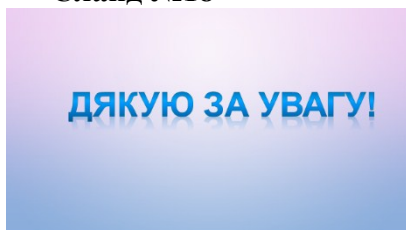
Коли ж настане баланс між тим, **ЩО** розвиває STREAM-освіта у дітей і тими, **ХТО** є носіями, трансляторами, ключами STREAM-освіти дітей?

Напевно тоді, коли у нас, дорослих будуть спеціальні знання, практичні вміння, емоційне задоволення від блиску в дитячих очах, бажання працювати сучасно, плідно, ефективно!!!

Лише за таких умов буде справжній успіх!!!!

**НЕ ДІЗНАЄШСЯ - НЕ СПРОБУЄШ,
НЕ СПРОБУЄШ - НЕ ДІЗНАЄШСЯ!**

Слайд №18

У Facebook є дві загальнодоступні групи:
STREAM-освіта дошкільників
STREAM-освіта: досвід запровадження

Підбиття підсумків. Дякую всім за активну роботу. У нас залишилася ще одна справа — заповнити останні стікери нашими враженнями і наклеїти їх на скриньку. (До вже заповненої скриньки учасники, попередньо озвучивши, прикріплюють свої враження).

ЗНАЮ

ХОЧУ ДІЗНАТИСЯ

ВРАЖЕННЯ